

Izhaja dvakrat na teden, Velja za celo leto \$3.00, Published semy weekly, Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

EDINOST 1849 W. 22. St. Telephone: Canal 98. Chicago, Ill. ZA RESNICO IN PRAVICO.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 13. CHICAGO, ILL., TOREK, 15. FEBRUARJA, 1921. LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burlison, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

TURČIJA: UPA NA PREZIDENTA HARDINGA.

Konstantinopol, 14. febr.—Turški prestolonaslednik princ Abdul Medsid Effendi je danes izjavil, da bodo, kakor upa, odposlanci zaveznikov na konferenci v Londonu prihodnji teden nastopali v pomirljivem duhu, ker le tedaj se zamore pričakovati, da se bodo razmere na vzhodu uredile dokler ne bo prepozno, to je, dokler nacionalisti ne sklenejo vojaške pogodbe z ruskimi boljševiki. Če bo Turčija zaradi svojih zvez z Rusijo ruinirana, ne bo tega nihče drug kriv, kakor ravno zavezniki. O Združenih državah se je princ izrazil takole: "V Združenih državah je zdaj toliko proti-turške agitacije, da zelo dvomim, če se bodo tamkaj sploh kaj ozirali na moje besede. Toda kaupam na to, da bo novo izvoljeni predsednik Harding obnovil prijateljsko razmerje s Turčijo in ne bo nadaljeval Wilsonove politike in to tudi kar se tiče armenskih mej, ki jih je ta določil. Resnica je, da sem nacionalist, ker drugače sploh ne bi bil Turek, ni pa res, kakor poročajo, da hočem iti v Ankor. Po mojem prepričanju zahteva pravičnost, da nam priznajo naše pravice na Smirno in Tracijo. Drugače v bližnjem vzhodu nikoli ne bo miru".

RUSIJA IN RUMUNIJA.

Dunaj, 14. febr.—Rumunska vlada je izjavila, kakor pravi brzojavka iz Bukaresta, da je pripravljena začeti z mirovnimi pogajanjmi s sovjetsko Rusijo.

Po Londonu je pretekli teden krožila vest, da se bodo mirovna pogajanja med Rusijo in Rumunijo začela v najkrajšem času. Glasom brzojavke iz Moskve je Rumunija naprosila sovjetsko vlado v Rusiji, naj pošlje svoje delegate k mirovnim pogajanjem v Rigo. Rumunija je to storila po nasvetu Anglije.

RAZBOJNIŠKA TOLPA NA OGRSKEM.

Budapešta, 14. febr.—Več Ogrov, ki so se ravnokar povrnil domov iz Združenih držav, je prišlo v roke razbojniški tolpi, ki jih je oropala in pomorila. Razbojnik se vsiljuje na kolodvorih v Budapešti kot vodniki, potem pa speljejo nesrečne žrtve v samotne kraje, kjer jim vzamejo denar in jih, ako se branijo, postrele.

Pred nekaj dnevi so potegnili iz Donave truplo nekega Jurija Bodnar, ki je pred kratkim prišel iz Amerike in je nesel seboj 3000 dolarjev. Kmalu nato so našli v nekem gozdu umorjenega nekega drugega

Amerikanca, ki je bil prinesel seboj okoli 2000 dolarjev. Njegovo truplo je bilo večkrat prestreljeno.

Vsled ponavljajočih se podobnih činov je oblast odredila, da je treba na kolodvoru v Budapešti vse potnike opozoriti na nevarnost, ki jim preti. Obehem si prizadeva na vso moč, da bi prišla na sled tej organizirani tolpi.

MED POLJSKO IN RUSIJO ŠE NI MIRU.

Varšava, 14. febr.—Med Poljsko in Rusijo do sedaj še ni bilo sklenjenega definitivnega miru, ker se zastopniki sovjetske vlade branijo, da bi privolili na poljske zahteve glede vojne odškodnine.

Poljski delegati zahtevajo za vojno odškodnino 80.000.000 rubljev v zlatu, Rusi pa hočejo plačati samo 30.000.000 rubljev, pa ne v zlatu, temveč v bankovcih, koncesijah in v blagu.

Od tu je odpotovalo nekaj nadaljnjih poljskih delegatov v Rigo, da bi se vdeležili mirovne konference. Med tem časom pa oblasti skrbno pazijo na ruske čete, ki se koncentrirajo na litavski meji. Uradni poljski krogi so namreč prepričani, da bodo skušali Rusi konferenco kolikor mogoče zavleči, dokler se ne bi razmere toliko zboljšale, da bi lahko začeli z novo ofenzivo proti Poljski.

PRUSI ZAHTEVAJO VILJEMA.

Berlin, 14. febr.—O priliki bližajočih se volitev v Prusiji nameravajo voditelji nemških nacionalcev spraviti pred volitve vprašanje, naj se li bivši nemški cesar zopet postavi na prestol ali ne. V slučaju, da bi s svojo zahtevo propadli, žugajo z revolucijo.

Velika večina Nemcev ima svojega Viljemčka še vedno za nadčloveka ali bolje rečeno pol-boga. Prepričani smo, da ne bodo mirovali toliko časa, dokler ne bo zopet sedel na tronu. Toda če mislijo Nemci, da se bo z Viljemom na mah povrnil nazaj njihova nekdanja moč, se bridko motijo.

Pariški časniki poročajo, da je bivšega nemškega cesarja v zadnjem času popolnoma zapustil spomin, tako da ne more ničesar pisati. Če vpoštevamo, kako imajo Francozi Nemce v želodcu, se na omenjeno poročilo ne moremo posebej zanesti.

DOUGHERTY BO KARDINAL.

Rim, 14. febr.—V vatikanu so uradno razglasili, da bo nadškof Dennis I. Dougherty iz Philadelphije, o priliki prihodnjega konzistorija prejel kardinalsko čast. On bo edini Amerikanec, ki bo dobil kardinalski klobuk. Nadškof Mundelein iz Chicage in nadškof Hayes iz New Yorka bosta kakor poročajo, tudi kmalu postala kardinala.

PLEMENIT ČIN MLADEGA ZDRAVNIKA.

Londonski listi navdušeno poročajo o činu dr. Duffa, primarija Salford Royal Hospital. Nekaj dni pred Božičem je bil prenešen v bolnico mlad mož, bivši vojak, ki je padel na ulici. Zdravnik je izprva mislil, da je bolnik od lakote oslabil, ker se je v zadnjem času dogodilo več podobnih slučajev, zakaj veliko odpuščenih vojakov je brez dela. Kmalu pa se je pokazalo, da gre za bolezen, ki zahteva nujno operacijo. Dr. Duff jo je nemudoma izvršil. Ali bilo je treba napraviti drugo in potem še tretjo operacijo. Pa že po drugi operaciji je bil bolnik zaradi prevelike izgube krvi tako slab, da so se zdravniki bali najhujšega. Treba je bilo pacienta nujno pokrepi s transfuzijo krvi. Dr. Duff je ponudil svojo kri. Transfuzija se je izvršila in nato še tretja operacija. Dr. Duff je že čez eno uro po oddaji svoje krvi zdravil svoje bolnike. Po tretji operaciji je pacient kmalu okreval in po Božiču je že ostavil bolnico. Na božični dan je prišel k dr. Duffu adjutant Jurija V. in je v imenu kralja izrazil mlademu zdravniku priznanje za njegov čin ter ga je obenem vprašal, če ima kakšno željo za svoje bolnike. Dr. Duff je prosil, da bi dobil službo baš ozdravljeni vojak, ki je z njim v "krvnem sorodstvu". Obljubljeno mu je bilo.

GROB, KATEREMU NI ENAKEGA NA SVETU.

V Thaumontu pri Verdunu so nedavno tega posvetili v navzočnosti predsednika Milleranda, maršala Focha, Joffreja in Petaina grob, ki je edini svoje vrste na svetu. Rečeni grob ima naslednjo zgodovino: Na 12. dan meseca jun. 1916. je zasula nemška granata 60—100 mož 137 francoskega polka, ki so stali v okopih z nasajenimi bajoneti na puškah. Zdaj v grobu v smrti stoje prav tako kakor so stali živi, vsi oboroženi s puškami na ramenih. Bajoneti so polagoma pogledali iz tal in tvorijo danes prečuden grobni okrask, ki pretrese gledalca do mozga.

SOVJETSKA VLADA DALA USTRELITI IGRALKO.

V moskovskem časniku "Komunističeskij Trud" je bilo objavljeno naslednje poročilo. Kijevska igral-

ka P. M. Žurkovskaja Duvonova je bila poklicana v gledališče "Nikolovo", da bi prebrala ruskim gardistom revolucijske verze. Umetnica pa je prečitala puntarske verze, očitno naperjene zoper sovjetsko vlado.—Kijevska začasna komisija je obsodila Žurkovsko na smrt.

KAPITALIZEM — ZADNJA NADA KOMUNISTOV.

Glasom boljševiške "L'Humanite" v Parizu je rekel Ljening v razpravi o oddaji naravnih bogastev Rusije v izkoriščanje tujim kapitalistom na 8. sovjetskem kongresu to-le: "Koncesije, ki smo jih dali kapitalistom, smatram za vabo. Mi hočemo kapitaliste s koncesijami privabiti, da se vdeležijo rekonstrukcije socialističnega gospodarstva. Kajti mi na obnovo svojega gospodarskega življenja niti misliti ne moremo razen pod pogojem, da si moremo nabaviti boljša mehanična sredstva kapitalističnih držav".

To se pravi, da so komunisti s svojimi teorijami v praksi tako grozovito pogoreli, da so se kakor potapljaljoči se rešilne bilke oklenili tistega, proti čemur so vendar šli v boj in čemur napovedujejo svetovno revolucijo: kapitalizma. V času, ko bije svetovno delavstvo najljutejši boj za podružabljenje naravnih zakladov zemlje in proizvajalnih sredstev, pa vlada edine komunistične države na svetu vabi v deželo kapitaliste in jim izroča v izkoriščanje neizčrpne naravne zaklade svoje dežele in delavno moč svojega prebivalstva. Krvava revolucija in vse nepregledne in nepopisne žrtve državljanske vojne naj bi torej ne imele drugega namena, nego spraviti na vrh par voditeljev? Ali se bo evropsko delavstvo res dalo speljati na ta led? Evropsko delavstvo pa predbro ve, da sam zase noben razred ne more ostati in da je dobrobit delavstva zagotovljena le v splošnem blagostanju, v demokraciji, ne pa v splošnem gospodarskem razsulu in diktaturi par pustolovcev in vročeglavcev. Evropsko delavstvo, ki je spoznalo laž socialnodemokratskih naukov in sebičnost socialističnih voditeljev, bo vedelo izreči in izvršiti svojo sodbo tudi nad komunisti. Odvisno je od modrosti in dalekovidnosti vlad, da se to čim preje in čim temeljiteje zgodi. Še bolj pa je odvisno od jasnega spoznanja delavskega ljudstva samega!

"ŠIRITE LIST "EDINOST"!

IZ KATOLIŠKEGA SVETA.

NASVETI ZA MESEC KATOLIŠKEGA TISKA.

"National Catholic Welfare Council" v Washingtonu je predložil sledeče nespvete, kako bi se mesec marec, ki bo mesec katoliškega tiska, najbolj vspešno porabil v ta namen, da bi dosegel svoj cilj.

- 1. Prosili so svetega očeta, da razpiše katoliški tisk kot poseben namen molitvenega apostolata za mesec marec.
2. Vse redovne družine in samostane je naprosil, da naj bi celi mesec marec opravljale posebne molitve za božji blagoslov pri tem delu katolikov za svoj tisk.
3. Pozval je vse nadškofe in škofe naj naroče vsem duhovnikom, da bodo meseca marca v posebnih pridigah opozarjali vernike na važnost katoliškega tiska in jih pozvali, da podpirajo svoje časopise z naročnino in darovi in naj slede krepko vodstvu svojega časopisja.
4. Episkopat bo izdal posebno brošuro o katoliškem tisku pod naslovom: "Katoliki, ali veste?"
5. Vsi katoliški listi naj cel mesec marec v svojih uvodnikih krepko opozarjajo svoje naročnike in čitatelje na važnost katoliškega tiska in na dolžnosti, ki jih ima vsak katolik do svojih časopisov.
6. Katoliški Narodni Svet Lajkov (National Catholic Laymen's Council) in "Narodni Svet Katoliškega Ženstva" (The National Council of Catholic Women) se bosta obrnila s posebnimi okrožnicami na vsa katoliška društva cele države in jih pozvala, da se kot taka krepko zavzamejo za katoliški tisk, naj ustanove posebne odseke, ki bodo delovali v ta namen, da razširijo katoliške časopise. Tudi naj bi ta društva priredila ta mesec posebne ljudske shode, kjer bi nastopili govorniki, ki bi pojasnjevali ljudstvu pomen katoliškega tiska.
7. Kolumbovi vitezi se bodo pozvali, da se pred vsem oni posvete temu velikemu delu, ker so se pokazali, da so zmožni voditi velike akcije za katoliško stvar.
8. Pozivljajo, naj bi se po vseh župnijah sestavili posebni odbori, ki bi takoj stopili skupaj in se posvetovali o načinu, kako doseči kolikor največji vspeh tega meseca v njih župnijah. Izdali naj bi posebne okrožnice na svoje člane in vse katolike, izdali posebne brošure, velike napise v cerkvene veže in v društvene dvorane.
8. Listi, kakor tudi ti odbori naj bi razpisali posebne nagrade za one, ki bi nabrali največ novih naročnikov na kake liste ali časnike.
Te nasvete predlagamo tudi mi našim naročnikom, da jih premislijo in prouče in potem tudi sami kaj odločijo. Vsaka naselbina, ki se bo zavedla te svoje velike dolžnosti, naj nam piše, da ji bomo poslali vseh potrebnih navodil. Radi bomo poskrbeli tudi za govornike, ako bi se priredili kaiki shodi v ta namen.

SV. OČE O TRETJEM REDU.

Pred kratkim je sv. oče Benedikt XV. v encikliki naročil vsem škofom, naj 700 letnico III. reda sv. Frančiška povsodi slovesno praznujejo. Sv. oče je izrazil željo, naj bi se III. red povsodi razširil, ker je v njem najboljše sredstvo, da se v družine in družbo povrne mir in sloga, da se med ljudmi zopet obude bratski odnošaji in se duhovi pomire.

H KONCU GRE

NAŠA ZALOGA MOHORJEVIH KNJIG ZA L. 1921.

Med njimi je tudi novo delo:

"KAKO SI OHRANIMO ZDRAVJE."

Notri je obilo koristnih nasvetov ZA ŽENE IN DEKLETA.

Ne zamudite prilike in pohitite z naročilom! Pozneje teh knjig ne bomo imeli več.

NAJLEPSE PIRUHE

boste dali svojim v stari domovini, ako jim pošljete nekaj denarja.

NAJVEČ DENARJA

bodo prejeli Vaši, če ga jim pošljete po našem posredovanju. O tem se boste prepričali.

NOBENIH SITNOSTI

za one, ki prejmejo denar, kajti ne bodo imeli nobenih potov, temveč bodo dobili denar naravnost na dom.

NAJHITREJE IN NAJCENEJE

PO DNEVNEM KURZU ZVEZE Z VEČ BANKAMI

Obrnite se osebno ali pismeno na:

EDINOST,

1849 West 22nd St.

CHICAGO, ILL.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Cleveland, O. — Na, pa je minil pust in vsa ta "pusta" reč! To je bilo drvenje, vse je hotelo v zakonski koš! Od kar sem Vam zadnjič pisal, so se sledeči podali v "naš" pa "naša" stan: George Hrvat in Zofija Vatovec, oba doma iz Brezovice; Ignacij Zupančič iz Šent Vid pri Zatični in Pavlina Peskar, fara Krka; Alojz Kužnik, iz Mirne Peči in Agnes Rodič, fara Škocijan; Jožef Škufca, Krka, in Angela Sadar istitako od tam; Martin Hrovat, Ambrus, in Ana Janžević iz Šent Jerneja. John Fonda, fara Gročana, in pa Katarina Cimerman, fara Slavina. Vsi ti so zasedli barko, ki plove po negotovem morju zakonskega življenja. Naj bi bila njih voznja tiha in mirna ter polna žarkov solnca sreče.

Ko pišem o zarokah in porokah, naj omenim še drugo zaroko, ki se je vršila 25. januarja. Na ta dan se je namreč zaročila s svojim izbranim Ženinom, Marija Miklavčič, bila je sprejeta v red sester sv. Dominika, ki ima svojo materno hišo v Adrian, Mich. Njeno novo ime je Sestra Štefanija. Krasnejšega menda ni, kakor to, da se mlad človek, ki ga svet vabi z vsemi svojimi privlačnostmi in se mu smehlja, odpove in posveti Bogu samemu. Težka je sicer pot te odpovedi. Marsikatera bridka ura ga čaka. "Nehvaležnost je plačilo sveta". Ravno tisti, za katere se je žrtval, dal jim vse svoje moči v trudu zanje, njih vzgojo in dobrobit, ravno oni mu bodo večkrat plačali z nehvaležnostjo. Je pa eden, ki vseh teh žrtev ne bo pozabil, in to je On, ki je rekel: "Kdor zapusti očeta, mater, brate in sestre radi mene, bo prejel stotero plačilo in bo užival večno zveličanje". To je tista obljuba, ki napoti mladega človeka, ki ljubi Boga, in je poklican, da pusti vse zaseboj, kar mu svet ponuja in se odloči za tisto, kar mu Gospod ponuja. Tako je storila sestra Štefanija in vemo, da se ne bo kesala, ker Gospod je sladak onim, ki ga ljubijo.

To je bilo vrvenja v šoli sv. Lovrenca te dni! Med šolarji raznih razredov je bila huda bitka za prvi prize v kontestu za 5 dol. zlat. Tako se delali celi teden, kakor mravlje. Prodali so veliko število srečk. Vsi so se jako dobro izkazali, vendar sta 7. in 8. razred zmagala in dobila nagrado. Toda težko so pete odnesli pred 6. razredom, ki je bil takoj za njimi. Med posameznimi učenci pa je za največje število prodanih srečk dobil prvo nagrado Frank Kužnik, drugo Louis Kužnik, tretjo Stani Kužnik, dočim je četrto zaslužila Antonija Kuhel. Sestram in učencem iskrena hvala za tako uspešni kontest, kakor tudi vsem onim, ki so kupovali srečke. Za pet dolarjev zlat so prinesli šolarji vsak pe on penny. Čistega dobička pri tem je \$319.21.

I. I.

Chicago, Ill. — Prva seja za letošnji fer, katerega bomo imeli za zidavo šole takoj po veliki noči, je v sredo večer ob pol osmih, po križevem potu v cerkveni dvorani.

Vabljeni so vsi, ki bi hoteli kaj pomagati pri tem velikem delu.

Odsek, ki je sprejel pobiranje oglasov za program za naš veliki Minstrel Show, je začel ta teden s svojim delovanjem. Prav toplo priporočamo naše fante in dekleta, ki bodo šli po prodajalnah, da jim trgovci dajo svoje oglase. Letošnji Minstrel bode veliko večji in lepši, kakor je bil lanski. Zato se bode splečalo oglašati trgovine v tem programu. Trgovci so ponos vsake naselbine. Kolikor več trgovcev ima kaka naselbina, tem bolj je ponosna, ker to pomenja napredek in duh naprednosti in podjetnosti.

Postne pridige ima letos vsaki petek v cerkvi sv. Štefana Rev. Dr. Hugo Bren OFM. Zadnja pridiga pretেকni petek je bila nekaj mojstersko lepega. Cerkev je bila polna.

V soboto večer je v naši cerkveni dvorani Moving Picture Show, ko se bodo kazale jako zanimive slike. Vstopnina je 35c za odraslene in 15c za otroke. Pridite vsi! Povabite tudi svoje sosede. Šlo bode v korist nove šole.

Naši otroci bodo zlasti ta teden tudi poskusili nabrati kolikor mogoče veliko 'Liberty Bondov' v korist nove šole, in to bodo vsakdanja sveta obhajila, s katerimi bodo napadli Presveto Srce Jezusovo, da bode gotovo blagoslovilo naše delo in nam pomagalo do vspeha. Otroci pravijo, da morajo letos dobiti lastno slovensko šolo, da ne bojo več beračili vzgoje po tujih šolah. Prav imajo. In stariši jih tudi ne bodo več pustili.

Chicago, Ill. — Minulo nedeljo smo imeli zopet huđe boje, toda ne doma v Chicagi, temveč v Jolietu, kamor so nas povabili jolietški fantje na Indoor Base Ball, ki se je vršil v Sternovi dvorani. Chicažani smo bili prepričani, da bomo zmagali, toda imeli smo smolo; to pot smo bili tepeni. Ali zato še nismo izgubili poguma in vrgli puške v koruzo. Bo že prišel dan, ko bomo zmagali mi!

Ko smo prišli v Joliet smo govorili slovensko. To smo začeli gledati, ko nas polovica jolietških igralcev niti razumela ni. Na vsako vprašanje nismo zvedeli drugega kakor: "Ne razumi". — Slednjic smo spoznali, da to niso Slovenci, temveč Poljaki in bogve kdo še vse. To nas je presenetilo, ker mi nismo nameravali priti na internacionalno tekmo, ampak na slovensko. Zato pozivljamo jolietške igralce, naj, kadar bodo zopet povabili igralce iz drugih naših, naselbin, ne jemljejo k teknam drugih narodnosti, temveč naj raje sami pokážejo, kaj znajo.

Igralci iz Chicage.

Cleveland, O. — Šel je izpred naših oči, za marsikaterega za vedno, za večino ljudi pa samo za eno leto. Poslovil se je od nas z jezo na obrazu in z jezika so mu sikale zbadljivke, češ, bojzljivci in pesimisti, ki vidite le črno bodočnost, čemu ste prišli na ta svet, ki ga ljubijo. Tako nekako se je poslavljajal od nas predpust, ta presrečni čas, ki ga je vse-mogočni nekoliko prekratkega ustvaril. Komaj je prišel, pa je že zopet izginil. Kako so se ga veselila dekleta, kako so ga bili veseli ubogi "pečlarji", a šel je od nas, ne da bi nas izpeljal iz samotarijenja v prijetnejše življenje.

Tako tarnamo sedaj otožni in od sveta zapuščeni samci in samice. Seveda, mi se ne vprašamo, kdo je tega kriv, toda če bi vso stvar natančneje premislili, bi videli, da smo si sami krivi in nihče drug. Ali ni res tako, Jože, Miha, Janez, Marica, Francka in Polončka? Ivan, ali si nista z Anico vedno pomežikovala? In ti, Miha, ali nisi imel vedno na jeziku, da bi vprašal Mary, kdaj se bosta vzela? Evo jih dokazov! Krivi smo sami! Toda ne tarnajmo, ker še ni vsega konec in bomo še lahko popravili, kar smo zamudili.

Kakor je izginil predpust, tako bo izginil tudi dolgočasni post. Narava se bo kmalu odela v novo oblačilo in stopila bo pred nas, v vsej svoji lepoti in krasoti, od vseh ljubljena pomlad. To je čas, ko začno ptičice plesti svoja gnezda, ko začno rožice dvigati svoje glavice in ko zadobi vijolica svoj prijetni duh. — Tedaj pa, družba samcev in samic, glave kvišku! Imejmo odprte oči in ušesa za vse, kar se godi na svetu! Pohitimo, da nas pust tedaj, ko bo drugič potrkal na vrata, ne najde takšnih, kakoršne nas je pustil letos, ko se je poslovil od nas! Naj najde nas vse, ki smo še fantje, može, in vse, ki so sedaj dekleta — žene. Tako bomo prevarili zvitega pusta, ki je letos nas prevaril.

Cheer up girls,
Cheer up boys!
Spring is coming
And lent will go away.

Nace izpod Klanca.

\$100.000.

RECI IN PIŠI STO TISOČ.

To "malenkost" hočemo Chicaški Slovenci zbrati za naš

Narodni Dom in za Slovensko šolo.

In te dni gredo naši navdušeni in rodoljubni Slovenci okrog po naselbini kakor marljive čebelice in zbirajo za ta veliki in vzvišeni namen. Kljuke pritiskati ni prijetna stvar. Posebno ker smo ljudje tako strašno različni. Ker nekateri ne morejo drugače, kakor da se obregnejo ob vsako stvar, pa naj je še boljša. Vendar tolikega navdušenja za kako stvar, naj si bode narodna ali cerkvena, slovenska naselbina v Chicago še ni bila priča, kakor ga je te dni, ko se je sprožila miselj za naš Narodni Dom in za Slovensko šolo. In kako bi ne bila. Kaj bomo res mi Slovenci pustili da bodo naši otroci revni in zaničevani berački, ki si bodo morali še dalje svojo vzgojo in svoj poduk BERAČITI pri Nemcih? Kaj bomo res Slovenci tako malo zavedni, da ne bomo toliko žrtvovali, da bomo svojim lastnim otrocičem dali lastne šole? Če so jo zmogli Nemci, pa bi je mi ne? Ne! Ne! Ne bojo več gledali po strani naših otrocičev po tujih šolah! Ne! Doma v lastni šoli jim bomo dali poduka in vzgoje, da jih bodo vzgojevale naše lastne učiteljice pod našim lastnim nadzorstvom in pred našimi lastnimi očmi in za nas!

By golly! Sram bi lahko bilo vseh tisoč Chicaških Slovencev, ki spadatajo kot farani k svetemu Štefanu, da bi jih tisoč ene šole ne zmoglo? Tisoč, pa bomo pustili otrociče v tuji šoli?

Tega pa že ne! Stokrat ne! Kaj ne, Chicaški Slovenci, da ne!

Da bi naši otrociči morali biti berački po tujih šolah, stokrat ne!

Začeli smo! Lotili smo se velikega dela in izpeljali ga bomo!

Zato, Chicaški Slovenci, še enkrat, apeliramo na Vas, pogum! Naprej! Nič ne glejmo ne na levo, ne na desno. Res nas ni dosti, ki smo navdušeni za naš napredek. Res je velika večina, ki gledajo samo od strani, kaj bomo dosegli. Le naj! Mi pa gremo naprej in bomo šli naprej in šola mora biti, in narodni dom mora biti in bo! Pa je Amen!

Kdor pa izmed Chicaških Slovencev si z nami tega ponosa in teh misli, k nam! V naš krog! Sezi v žep in daj, kakor smo že mi vsi dali, kakor jih je dalo že lepo število.

Imamo med seboj kaj "slakerjev"? imamo kaj takih, ki se bodo sedaj skrili pod postelj, ko je treba seči v žep? Well, come on! Kdo je ta slaker? Hej, kdo hoče biti med nami zadnji? Kdo hoče biti "parazit" ujedavka, da se bode mastil za tuje žulje? Come on! Pokažejo se naj sedaj!

Ne bo jih veliko, vsaj med zavednimi katoliškimi Slovenci v Chicago jih ne bode veliko!

Kako nas veseli in kako s ponosom to sporočamo vsem rojakom, da smo našli med Slovenci v Chicagi navdušenje, kakoršnega si nismo mislili, da smo našli plemenitih in navdušenih src, da smo ponosni. Dalo se bode veliko doseči. Koliko jih je podpisalo po sto, po petdeset. Da, velika večina ima petdeset ali več.

Rojak, brat, pri tebi so morda tudi že bili naši zastopniki. Morda jim nisi nič dal, ker še nisi prepričan ali se bode res kaj doseglo ali ne! Povemo ti, da je šola zagotovljena. Morda si se do sedaj še pomišljal! Come on! Pokaži se še ti! Ne ne smeš biti zadnji! Ne bodi "slacker".

Odbor za zidavo Slovenskega Narodnega Doma in slovenske Šole v Chicago, Ill.

- Distrikt 1. Kolektorji: Mr. Frank Banich in Mr. Frank Grill in Mr. Math Grill, 22. Street od Ashland do Robey Street.
- Distrikt 2. Kolektorja: Mr. Anton Stonich in Mr. Anton Brodarich, 22. Street od Robey dalje proti Cicero. 21. Place enako.
- Distrikt 3. Kolektorja: Mr. Joe Beribak in Mr. Frank Žokalj, 22. Place od Wood Street do Robey Street.
- Distrikt 4. Kolektorja: Mr. Peter Prah in Mr. Andrew Batistig, 22. Place od Robey dalje.
- Distrikt 5. Kolektorja: Mr. Maks Omerzel in Mr. Jos. Jenškovec, 23. Street od Wood do Robey.
- Distrikt 6. Kolektorja: John Horžen in Mr. Leon Mladič, 23. Street od Robey dalje proti West.
- Distrikt 7. Kolektorja: Mr. Math Grill and Mr. John Verbišcar, Kroll Street, Coulter St., 23. Place, Blue Island od Robey dalje.
- Distrikt 8. Kolektorja: Mr. Jos. Jenškovec in Mr. Maks Omerzel, Blue Island Ave. od Ashland do Robey, Wood Street, Lincoln Street in Robey.
- Distrikt 9. Kolektorja: Mr. John Kosmach in Mr. John Gottlieb, 21. Place od Ashland do Robey.
- Distrikt 10. Kolektorja: Mr. Jakob Turšič in Mr. Math Baškovec, 21. Street od Ashland do Western Ave.
- Distrikt 11. Kolektorja: Mr. John Stayer in Mr. Peter Kure, vse ulice med Ashland do Halstead in od 22. St. do 18. Streets.
- Distrikt 12. Kolektorja: Mr. Justin Pavlin in Mr. Anton Šinkovec, vse ulice Ashland in Western in med 20. Streetom in 18. Streetom.
- Distrikt 13. Kolektorja: Mr. Štefan Kocet in Mr. Andrew Jelenčić, vse ulice od Ashland do Lake (do jezera) med Grand in Division.
- Distrikt 14. Kolektorja: Mr. Jos. Ray in Mr. Peter Vrašič, vse ulice med severno od Division Ave.
- Distrikt 15. Kolektorja: Mr. John Horvat in Mr. Štefan Kolenko, vse ulice južno od 12. ulice in med Halstead in Lake (jezerom).
- Distrikt 16. Kolektorja: Mr. Andrej Glavach in Mr. John Klajderman, vse ulice severno od 18. ulice od 16. ulice in zahodno (West) od Ashland Ave.
- Distrikt 17. Kolektorja: Mr. Frank Kosmach in Mr. Anton Bogolin, cel Cicero.
- Distrikt 18. Kolektorja: Mr. Anton Banich in Mr. Math Grill, vse ulice West od Western Ave. proti Cicero.
- Distrikt 19. Kolektorje: Mrs. Helena Kušar, North Side.
- Distrikt 20. Med fanti kolektorji: Mr. John Petrovčič ml., Mr. Frank Šinkovec in Mr. Frank Gerbais.
- Distrikt 21. Med dekleti kolektorici: Mrs. Vera Ferkul in Mrs. M. Blay.

Novice iz Jugoslavije.

KAKO JE ANTON KRISTAN PRISEGEL.

Belgrajska "Politika" poroča med dnevnimi posebnostmi: G. Anton Kristan, narodni poslanec in bivši minister za obnovo in prehrano, ne pripada nobeni veri. Ko ga je tajnik konstituante vprašal, katerega duhovnika naj mu pokliče, da izvrši prisego: pravoslavnega, katoliškega, protestantskega ali mohamedanskega, je g. Kristan odgovoril: "Pokličite pravoslavnega, ta mi je najmanj mrzek!" Lepa prisega in lepa doslednost kapitalističnega social-patriota! Kristan svoje karijere na vsak način še ne smatra za zaključeno.

Zanimivo je vsekakor, da po svojem programu Kristan in njegovi sodrugji taje Boga in kralja, pa so vseeno obema prisegli.

GROZEN UMOR PRI TRŽIČU.

Na Hudem pri Kovorju se je zgodil strašen zločin, kakoršen se morda v mirni vasi še nikdar ni zgodil. Nenadoma je izginila iz svoje hiše na Hudem posestnica Fajfer, vdova po umrlem Fajfarju, posestniku in gostilničarju v Sebenjah pri Tržiču.

Sosedje so sumili, da je morda izvršila samoumor. Iskali so jo povsod naokrog, a vse zaman. Slednjič pa so našli njeno truplo v lastni kleti. Bila je umorjena in zakopana pod kupom jabolk.

Aretirali so nekega Zupana, sedovega sina. Ta fant, ki je bil znan delomržež, odkar je prišel od vojakov, je včasih pri umorjeni, ki

je bila sama v hiši, pomagal. V četrtek 13. jan. je izvršil zločin, izpral kri v veži in truplo skril v kleti, nato je odšel domov in vzel ključke seboj. Drugi dan je pokojno prišla obiskat njena sestra in našla vftata zaprta. Zupan ji je povedal, da je šla v Kranj k zdravniku. Ker je ni bilo nazaj, so jo zčeli iskati, misleči, da se je umorila sama. Na oblasti in sorodnike so začela prihajati pisma z njenim podpisom, v katerih je bilo rečeno, da se bo usmrtila, da pa vse premoženje zapušča sosedovemu sinu. Pisma je seveda pisal morilec sam. Na podlagi krvavih sledov so sumili, da se je izvršil umor. Povsod so vse preiskali in povsod je vneto pomagal iskati morilec sam, ki je šel zadevo tudi sam naznanit orožnikom. Ko so prišli dne 29. jan. v klet, je dejal Zupan: Tu je pa gotovo ni. In res je ni bilo v prvi kleti. Pozneje se je eden orožnikov spomnil še na drugo klet. Tu so našli kup jabolk. Orožnik sune z bajonetom v kup in potegne ven krvav bajonet. Sorodnik pokojne Andrej Frelj iz Brezj je nato odkopal kup in našel v njem truplo umorjene sorodnice. Morilec je v tem hipu hotel ubežati, a orožniki so ga vklenili.

Nesrečno žrtev zločina pohlepna so na željo sorodnikov pokopali na Brezjah pri Mariji Pomagaj.

Razsipanje državnega denarja. — V poslanskih krogih se je izvedelo, da je minister Pribičević zapovedal vstaviti v proračun za Slovenijo za prihodnje leto visok znesek za okoli milijon kron, s katerim bodo

plačani ljudje, ki imajo nalogo utepavati našim ljudem v glavo narodno ujedinenje. Ta denar je v prvi vrsti namenjen raznim liberalnim čitalnicam in podobnim društvom za utepavanje narodnega ujedinenja.

Minister Pribičević dela torej po mažarski metodi grofa Khuena in Tiszé. Misli, da bo dosegel z denarjem to, kar ubija s svojim razdiralnim delom v dušah ljudi.

Če hoče minister Pribičević imeti kakega predavatelja o narodnem ujedinenju, potem naj si ga naroči na lastne stroške in ta ga bo poučil, česar on sedaj še ne ve ali noče vedeti. Proti takemu razsipavanju državnega denarja in sramotanju slovenskega naroda pa mora vsak zavodni Slovenec najodločneje protestirati.

VINKO ARBANAS CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovencem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

Tatvine na železnicah zopet v cvetu. — Zagrebški listi poročajo, da dobivajo zagrebški trgovci zopet napol ali pa dočela oplenjene železniške pošiljatve. Neredkokrat se zgodi, da dobi trgovec na železnici popolnoma prazen zaboj. Trgovcu Baumannu je bilo te dni iz enega zaboja ukradenega blaga za četr milijona kron. Škodo morajo seveda nositi konsumenti, neglede na to, ali dobi trgovec od železnice povračilo ali ne.

Umrl je v Litiji notar Luka Svetec, star 95 let. Bil je svoj čas prvak v narodnih bojih ob času taborov, državni in deželni poslanec ter prvomestnik Družbe sv. Cirila in Metoda. R. i. p.!

"ŠIRITE LIST "EDINOST"!"

Slavnemu občinstvu priporočam, svojo dobro trgovino s železnarijo. V zalogi imam najboljše peči, katere se greje z oljem, plinom in tudi take za premog. V zalogi imam tudi raznovrstno orodje za vse rokodelske stroke. — Kadar potrebujete kaj takega, pridite k meni in boste najboljše postreženi.

F. M. NILLES,
1842 W. 22nd St., Chicago,

KJE JE MOJ BRAT

Jožef Stalzar, doma iz Naklega, št. 16, fara Černomej? Prej je vedno najraje bival okoli Virginije, Minn. Od nekega rojaka sem slišal, da je v zadnjem času umrl nekje v Pennsylvaniji. Ako je komu kaj znano o njem, naj mi blagovoli naznaniti. Silno rad bi kaj več zvedel o njem, ker odpotujem v kratkem v stari kraj.
Steve Stalcer, P. O., Greaney St. Louis Co., Minnesota.

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

— Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljša in najhitrejša. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nad vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam
J. ADAMS,
1845 W. 22nd St., Chicago.

Prva in edina Slovenska Banka

V AMERIKI

Kaj boste poslali svojcem v stari kraj

ZA PIRUHE?

Najbolj jih boste razveselili z denarjem. Pošljite jim potom SLOVENSKE BANKE

The
North American
Banking & Savings
Company

St. Clair Ave. and E. 62nd St.

CLEVELAND, OHIO.

Mi vam nudimo:

1. Sigurnost: Naše premoženje danes znaša nad en milijon dolarjev. Z vsem tem premoženjem vam jamčimo za vsako pošiljatve.
2. Točnost: Naše čekovne pošiljatve so izplačane v Ljubljani v 13 do 15 dnevih, poštna pošiljatve v 18 do 23 dnevih. Taka točnost nam je omogočena radi izvrstnih zvez, ki jih imamo v Ljubljani.
3. Dobra postrežba. Pri nas lahko pošljete denar vsak čas o bančnih uradnih urah, naš urad v ozadju banke na E. 62nd St. odprt celo soboto popoldne in vsak večer od 6—8 ure.
4. Naše cene so vedno nižje kakor kje drugje.

Vaša zadnja ura!

ROJAKAM širom Amerike naznanjava, da sedaj prihajajo zadnji dnevi za vse one ki žele dobiti svoje sorodnike, prijatelje in svojce k sebi v Ameriko. V kratkem bo stopil v veljavo novi zakon, kateri bo zagrabil dostop tujcev v Ameriko.

ZATO KDOR ima svoje ljudi v Stari domovini in bi jih rad dobil k sebi v Ameriko, naj se nemudoma obrne na naju doli podpisana, da Vam preskrbimo potrebne listine, s katerimi bodo Vaši sorodniki mogli v Ameriko.

POMNITE pa tudi, da Vam bomo midva naredila take listine najceneje izmed vseh.

Zato obrnite se na nas, in prihranite si svoj denar!
Pisma naslavlajte vedno na:

JERIC & ZELEZNIKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

AMERISKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

Johnstown, Pa. — Cenjene ameriške Slovenke: — Dopis neke Amalije Brenčič, ki je bil priobčen v Edinosti dne 1. febr., mi je potisnil pero v roke, da tudi jaz napišem par vrstic in povem svoje misli.

Nič nimam proti temu, da omenjena zagovarja slovenska ameriška dekleta, pač pa se mi ne zdi prav, da v nič devlje stare "kranjske Micke". Ona piše:

"Kuhati znajo, to je res; toda le za tiste gospode, ki imajo rivčke, in ki se jim kuha vsaki dan koleraba, korenje, repa in krompirjevi olupki. Za ljudi znajo kuhati samo tiste, ki so v mestu služile. Katere pa niso bile nikjer, na znajo drugega kakor prijeti za motiko in grablje".

Tako torej! Vprašala bi cenjeno Mrs. A. B., kako pa je po mnogih krajih v stari domovini, od koder je gotovo tudi ona prišla, kjer ni nobene, ki bi se v mestu učila kuhati, — ali jedo tam ljudje in prašiči enako hrano, kolerabo, repa, korenje in krompirjeve olupke? Ali se morda res za vse skupaj kuha?

Če znajo 14 let stara ameriška dekleta peči keke, — čast jim! Znaajo pa zato v starem kraju stare in mlade Micke kuhati žgance, štruklje, peči potice, cvrti flancate, krofe i. t. d., kar v Ameriki zelo izurjene kuharice ne vedo. V starem kraju res ne znajo peči kekov, ker to ni navadna hrana za delavca in kmeta, ker je predraga. Za dobro gospodinjstvo je bolje, da zna kuhati priprosta, zdrava, tečna in cenejša jedila.

Nikakor torej ni pravično očitati kranjskim Mickam, da ne znajo peči kekov, kakor bi ne bilo prav očitati ameriškim dekletom, da ne znajo kuhati za prašice, saj jim tega ni treba, ker jih sploh nimajo razen po farmah. Drugačne razmere, drugačne potrebe. Gotovo pa je, da zna

vsaka nekaj, a vsega nobena; to je naravno. Katera zna kuhati v starem kraju kar se tam kuha, tista se kmalu nauči tudi peči keke in podobne stvari, po pride v Ameriko.

Mrs. A. B. piše tudi, da se mlade slovenske Amerikanke nekaj navadijo v šoli, nekaj pa doma pri materah.

Kako pri materah? Ali niso tudi te matere kranjske Micke, ki so prišle iz starega kraja, ki ne znajo drugega kakor prijeti za motiko in grablje in ne znajo drugega kuhati kakor za tiste gospode, ki imajo rivčke, kakor pravi ona?

Jaz nisem v starem kraju služila v mestu, pa sem že za ljudi kuhala in druga dela opravljala, ko sem bila sedem let stara in sem poleg motike in grabelj znala prijeti tudi za kuhavnico, metlo, srp, da celo za sekiro, koso in cepec, in potem, ko sem v Ameriko prišla, sem znala tudi za razvajeno velikomestno gospodo kuhati, ki je bila prav zadovoljna z menoj. Pa ne, da bi se hvalila, temveč da povem resnico.

Jaz verjamem, da ni takih mater, ki bi si želele slabih otrok in ki bi rekly svoji hčeri: "Pojdi po ulici in se potepaj okoli! Pojdi plesat in pridi zjutraj ob treh domov!" — Toda koliko starišev je tukaj in v starem kraju, ki tega svojim otrokom ne branijo, ko ti sami od sebe to delajo, in ki se zanje malo ali pa nič ne brigajo. Da plevel raste, ga ni treba sejati, ker sam rad raste; da pa plevela ni, ni zadosti, da se ga ne seje, temveč ga je treba tudi zatirati.

Če hočete torej ene braniti, ni treba zato drugim še večje krivice delati!

Pa brez zamere. Jaz sem hotela samo svoje misli povedati. Vsaka naj pove svoje misli, ker več glav več ve. Če se pa katera na eno ali drugo stran preveč zaleti, se ne smemo na njo jeziti, temveč naj jo dru-

ga s prijateljsko besedo pouči. Saj zato nam da "Edinost" prostor, da ena drugo navdušujemo za vero in narod in pravo vzgojo otrok ter ena drugo poučujemo, kajti vsaka ve nekaj, a vsega nobena.

Nežika Tomec.

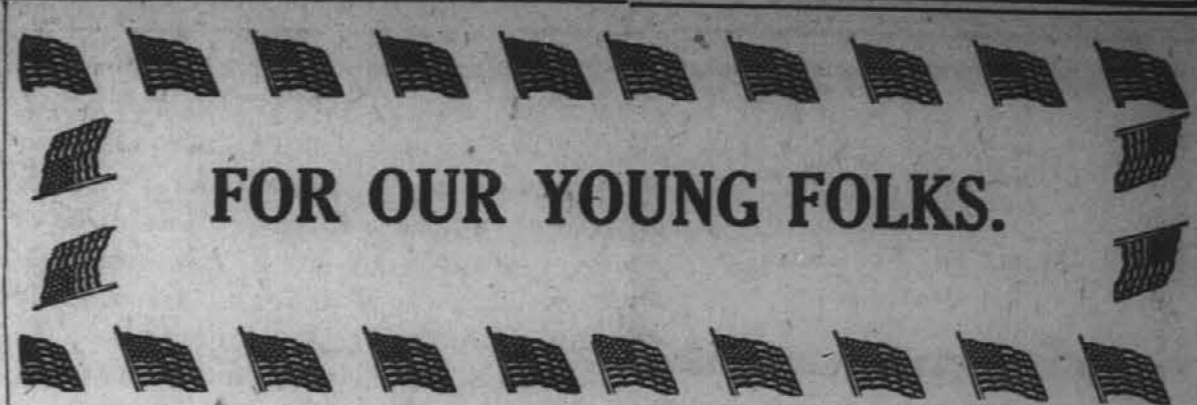
KUHINJA.

12. Karfijolna juha s vsukancem. Skuhaj v 1/2 litra vode malo na cvetke zrezano karfijolo. Nato vsukaj iz 1 drobnega jajca in 1/4 litra moke močnik, ki ga stresi v 3 dkg razbeljenega surovega masla ali masti, in toliko časa mešaj, da se zarumeni; prilij mu 1/4 litra juhe peteršiljevke ali od kosti in kuhano karfijolo z vodo vred, osoli jo, premešaj ter kuhaj še 10 minut.

13. Zeljnata juha s krompirjem. Zreži na debele rezance 1/2 srednje velike zeljnate glave, jo operi in duši v kozi na 4 dkg masti s par koleščki čebule. Ko se zelje nekoliko zarumeni in zmehča, pridaj 1 debel olupljen in na male kocke zrezan krompir, ga osoli, zalij z 1 1/2 do 2 litra gorke vode in vse skupaj kuhaj 3/4 ure. Pridaj še žličico magija.

14. Vegetarijanska juha s zelenjavo. Olupi debelo vrh zemeljsko kolerabo, ostrgaj in operi 1 koren in oboje nareži na drobne rezance, stresi jih v lonec in zalij z 2 litroma vode. Ko se je že 1/2 ure kuhalo, dodaj 1/4 litra izluščenega graha in en olupljen, na kocke zrezan krompir. Ko se je tudi vse skupaj še pol ure kuhalo, pridaj 1 osminko litra opranega riža in ga kuhaj z drugim še 1/4 ure. Posebej pa napravi prežganje iz 2 žlic (6 dkg) masti in malih 2 žlic moke (5 dkg), iz drobno zrezanega peteršilja in čebule, ko se zarumeni, ga razredči z zajemalko vode. To prežganje prilij juhi, ki ji pridaj še ščep popra. Ko je juha pet minut vrela, jo izlij v skledo, ki si v njej že prej razmotala 1 rumenjaka.

15. Prežgana juha (kimljevka). Razkrej v ponvi za jajce masla ali masti in prideni 3 zvrhane žlice ječmenove moke; moko takoj močno mešaj, da se temno zarumeni. Potom prilij 1/4 litra mrzle vode in mešaj toliko časa, da se prežganje razpusti. Nato prilij še 1 liter gorke vode, osoli, pridaj ščep stolčene kumne, pa 1 lovorjev list. Ko prežganka vre vsaj 1/4 ure, ji primešaj 1 celo stepeno jajce. (Ko je še prevrelo, jo zlij v skledo na opечene rezine črnega kruha ali jo daj posebej v žgancem na mizo. (Lahko juhi prideneš nekoliko kisa.)

FOR OUR YOUNG FOLKS.

TALE OF AN APOSTATE.

II.

Neither father nor daughter spoke on the homeward way; or did Mrs. Kral say anything to Mary even when she learned the particulars of the interview. Her maternal heart never yearned so intensely over this unhappy child as now — it excused her; it plead for her; it hoped against hope for her; and it went forth to her in added tenderness. It made her voice take an exquisitely affectionate tone in addressing her; her eyes to shine with a most touching expression of love when they turned upon her, and her slightest attention to have a tender solicitude. The girl shrank from them all. Her mother's kindness was killing her. Alas! it seemed to be shattering her heart; but it was powerless to fell the wall erected by her own unhappy passions.

He whose wiles had destroyed her most precious interests, had also won her heart, not to love him with the pure flame of maidenly affection, but to be fascinated by him; to live in his presence with a singular blending of delight and fear; to sigh for his approach, and yet to feel relieved by his departure. The object of this strange regard had been aware of it from the first; but, as the demolition of her religious principles had been the sole aim of his infernal work, he did not seek to enhance that regard further than was necessary for the accomplishment of his task. He did not even betray to Mary, what he had so well divined, — her love for him, — and she fancied that her maidenly reserve had guarded even from him her unhappy secret.

Owing to her vigilance over her conduct in this respect, the gossips of the town, while they sometimes descanted on the singular intimacy of Mary Kral with the Protestant family of the Lorimers, they did not couple her name with handsome, aristocratic Claude Lorimer. He was the favorite in a circle so much higher than that in which the young Catholic girl was received, and he had never been met in her company abroad. Even her parents, now in their anguish, reflecting upon every incident in Mary's life to which they might trace the cause of her apostasy, and attributing it at last to her acquaintance with the Lorimers, blamed alone the ladies of that family — the two accomplished sisters of Claude, for his name never had been mentioned to them.

When the old couple imagined they had discovered the source of their daughter's error, Mr. Kral promptly forbade her visits to the Lorimers. She refused to obey, and it required the interference again of the fond mother to prevent an instantaneous separation.

"You won't win her that way, Tim, dear; it's only by being tender with her; by forbidding her nothing awhile." The poor old man was forced to acquiesce.

Dick Kral, Mary's brother, and her senior by five years, universally beloved for his manly, generous character, was ignorant of his sister's sad condition. His parents, fearing from his impulsive nature some outburst that might drive her from home, carefully refrained from telling him. But he suddenly was made aware of it. A thoughtless friend asked him one day if there was truth in the report that Miss Kral had renounced her faith.

A look of blank astonishment was Dick's reply. The friend detailed all the rumors he had heard — Mary's own reported avowal to her Protestant acquaintances that she never again would enter a Catholic Church.

"Good afternoon!" said Dick, and he turned abruptly away. His horrified astonishment, and his desire to learn the truth from his sister's own lips, seemed choking him. Arrived at home, and failing to find her below stairs, he bounded to her room. She divined the object of his sudden and unwonted intrusion, and she met him with the same sullen firmness with which she had answered her parents. The young man did not restrain his anger; it flashed out in a perfect temper, so that the girl somewhat scared, shrank from him. He strode after her.

"Be good enough to inform me," he said, his angry tones changing to those of bitter sarcasm, "what faith you intend to embrace?"

"I do not know that I shall become a member of any church," she answered, still cowering; "not at least until I discover the one that contains the truth".

"The truth", he repeated mockingly; and he laughed, a hoarse, unnatural laugh.

Then he said with stern determination: "Mary, if you persist in this folly I shall disown you, and the same roof shall not shelter us". He left her to seek his parents.

The unhappy girl was now determined to leave home; the united entreaties of father and mother did not avail to detain her; and that night saw her a guest of the Lorimers. She was received warmly; and she made a feint of being contented, but it was only a feint. Alone in her room, her sick, desolate heart entirely gave way. Having lost her faith in prayer, in Heaven, well-nigh in God, the future was a darkened road which she shuddered to contemplate. All that night she walked her room and wept; in the garish dawn of the morning, when too exhausted to continue longer her aimless pacing, she unfastened her dress preparatory to throwing herself upon the bed, her fingers came in contact with the cord of the little miraculous medal which she still wore. She toke it off.

"Why do I wear it?" she said bitterly, "when I believe no longer even in her, and she would not help such a wretched being as I am".

(To be continued.)

PRIMEREN OKRASEK VSAKE KRSCANSKE HISE

SO KUPI PRESV. SRCA JEZUSOVEGA, MATERE-BOŽJE, SV. ANTONA, SV. JOŽEFA, I. T. D., KI JIH IMA V ZALOGI KNJIGARNA O. O. FRANČISKANOV V CHICAGI, ILL.

Štev. 1.

Štev. 2.

Štev. 3.

Štev. 4.

Štev. 5.

Štev. 6.

Rožni venci z zlatim križcem stanejo po \$1.00.
Rožni venci na zlati verižici stanejo \$1.50.

Velikost slik in cene: Kip 12 inčev visok stane: \$2.50. — 16—17 inčev \$4.00. — 21 inčev \$5.00. — 24 inčev \$6.50. Ko naročate te kipe, ne pozabite navesti štev. kipa in pa velikost ki jo želite.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS

1849 West 22nd Street

CHICAGO, ILL.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

"Da, da, kolikor potrebuje! Ali veš, kaj vse potrebujejo ljudje? Nekateri misli, da potrebuje tobaka, drugi vina in žganja, tretji gosposke obleke in zopet drugi še kaj drugega, o čemer ni da bi govoril. S potrebami opravičujejo ti ljudje zapravljalnost, in če bi imeli še več zaslužka, bi si vendar ne prihranili nič, ker jim rastejo potrebe še hitreje. Toda samcu ne zamerim jaz tolikanj. Kdor ima pa otroke in zapravlja, ta je pa po mojih mislih ubijalec. — Pred hišico našega sosedu Smuka si videl kup otrok; lakota jim gleda iz oči in skozi raztrgano obleko; iz hiše vsako leto pogreb; oče pa pije. Ker hočejo živeti starši, umirajo otroci".

Janez je pritrjeval natihem, ker se je spominjal žalostnih domačih razmer. — In vendar se mu je tožilo po domu, ker je bilo tukaj vse tako majhno, nizko in tesno. Kamor bi se iztegnil človek, bi se zadel. Hišica kakor igrača, in vrt bi preskočil. V sobi, v spalnici vsak koticček porabljen; večerja odmerjena in odvagana, da bi še za berača ne ostalo, prav kakor v tvornici odločen čas za delo in za počitek. Postelja, ozka kakor krsta, ima komaj prostora v spalnici. Vse ozko, vse tesno. Nebo stesnjeno med gorami, dolina med hribi, voda med strmimi bregovi, hiše v soteski, ljudje med zidovjem. Oh, doma pa široko obzorje, prsto in odprto, široki travniki in ravno polje in povsod prostora za hiše in za ljudi! In koliko je časa za delo, za počitek, za življenje! Tukaj pa se vsem ljudem nekako mudi delati in počivati, živeti in umirati. — Oh, in to se imenuje življenje, to prostost!

Takšne misli so odganjale spanje Janezu, ki je nejevoljen in zavisten poslušal, kako trdno spi tovariš v nič manj tesni postelji. V spominu so se mu vrstili ljubi domači kraji, zdaj v jasni, zdaj v temni luči, kakor da bi se zdaj bližali,

zdaj oddaljevali. Če pa je odprl težke oči, so izginile v črni temi pod nizkim stropom vse pisane slike in enakomerni šum od tvornice se je rogal rahlim, mehkim, jokavim čuvstvom zapuščenosti in domotožja. — Toda kaj mu pomagajo čuvstva, ko mu brani in prepoveduje ponos, da bi se vrnil ponižno domov, ko je odšel tako moško. Da, če bi ga poprosili domači, da naj se vrne, ali ga vsaj poklicali nazaj, ukazali mu magari, to bi bilo drugače. Janezu se je zdelo, da bi se pokoril.

Komaj je lahko zadremal siromak, ga je že klical tovariš, da naj vstane. Pobit na duši in na telesu je izlezel Janez iz ležišča in po malem zajtrku so se napatili vsi štirje, fanta naprej, oče in hči za njima, proti tvornici, kamor so se zgrinjali delavci in delavke, resni, malobesedni, kakor v strahu pred nevidno silo, ki jih je zganjala skup. Na dvorišču tvornice se je razdelila množica. — Ženske so se obrnile na eno stran, moški na drugo, in ločila se je gruča za gručo, livarji, kovači, ključavničarji, kaluparji.

"Fant, tukaj je tvoje delo", je zavpil nekak nadzornik na Janeza in pokazal velik kup premoga, da ga naloži na voz, ki je tecal po šinah od poslopja do poslopja. In Janez je zastavil lopato in delal in nakladal celo dopoldne, tih, sam, enakomerno, kakor je hrumelo enakomerno po tvornici, kakor je gnala brez prestanka bistra Peščata orjaško kolo, kolo pa kolosa in vretena in valje. "Hitreje, hitreje!" je zdrnil čez nekaj časa paznik Janeza, ki so mu bile ušle misli v Medgorje.

Janezu so se zablinkale oči in srdito je zasadi lopato v premog, nakopičen kakor v zoprn spomin njegovih domačih razmer. Polagoma pa so se izgubljale kakor v polu-

mraku puste misli in neprijetna čuvstva, dušo je prevzela nekaka topost in kakor samogibno so delale roke, dokler še ni oglasilo opoldne znamenje odmora.

"Pojdiva po Drago!" je zaklical Jože, ki se je odpravil. Fanta sta se obrnila na levo in vstopila v delavnico, kjer je stalo, po vrsti šestdeset in več delavk, ki so izbirale, zavijale in zabijale drobne tvorniške izdelke. Ženske so se ozrle in "Kaj pa hočeta vidva?" je zavpilo pet, šest visokih in nizkih glasov in Jože je hitro zaprl vrata. Smeh in zabavljanje se je slišalo še skozi.

"Pravzaprav bi ne sme govoriti", je razlagal Jože, "ampak star stroj škriplje, če ga še tako mažeš, in kakor hitro se zasuče en jezik, se zavrtje tudi drugi. Ti ne veš, kako jih časi ozmerja nadzornik".

Delavci, ki so stanovali blizu, so hiteli domov, drugim so nosile žene, matere, sestre ali otroci v loncih kosila. Tu in tam je sedela kaj cela družinica skupaj in se pomenkovala, veselo in živahno, če je bil oče ali brat dobre volje, ali pa otožno in boječe.

**SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"**

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdin, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in povodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič 1173 Norwood Rd. Blag. Fr. Matija 412, 6515 Edna Ave. Alektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki torek četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer 5-

**DRUŠTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.**

Ima svojo redno mesečno sejo na vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovih Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920:
Predsednik, Anton Grdina 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in se zavarujejo za posmrtnino \$1000.00 ali 250.00 noše društvo plačuje \$6.00 tedenske bol. podpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke. Mladinski oddelek od 1 do 16 leta starosti in se zavarujejo \$100.00. Otroci po 10 letu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00. Plačevanje društvenih asos. pri sejah 0-1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preiskani od zdravnika naj kasneje do 15 dne vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrni na zgori imenovane uradnike.

"No, kako je v tvornici, Janez?" je vprašala Draga in si iztrkavala gredečo prah iz obleke.

"Dobro", je legal Janez. "Navaditi se mora človek", je modroval Jože. "Dokler ne znaš prav prijeti za delo, trpiš precej in se utrujaš hitro; ročnemu človeku je pa vse lahko".

"Dobra volja olajša vsako delo", je pristavila sestra. "Delavec pa bi moral biti tem boljše volje, čim več je dela; zakaj tem večji je zaslužek".

"Nekateri so tudi jako dobre volje", se je nasmehal Jože, "ker se jim zdi dobro znamenje, da je najel ravnatelj toliko novih delavcev. A je dobil tudi nekaj tičev, ki pojo čudne pesmi. Seveda, čim več je imel kdo gosposdarjev, tem teže ga zadovoljiš, ker primerja vedno: tu je bilo tako, tam je bilo tako, in hoče posnemati po vseh loncih. Nekateri že sitna-

rijo med tovariši in hujskajo". Doma je čakalo kosilo in popoldne so šli zopet na delo, in kakršen prvi dan, takšen drugi in tretji. Janez je prikrival nejevoljo, ker je videl Jožeta in sestro in očeta tako mirne in dobrovoljne. Tudi ni bil nejevoljen zaradi dela, neizpolnjene nade so mu težile srce. Čim bolj pa je ginilo z dnevi upanje, da ga pokličejo domov, tem manj je bolela prevara, in ko je prešel teden, se je bil mladenič že toliko pomirila prva plača. Pri večerji je bil vesel in zgovoren, kar je ugajalo vsej jemčevi družini.

"Jeza in kletev ne olajša nobenega dela", je dejal livar. "Čim bolj te tišči čevlji, tem bolj moraš stopati nalahko. Lepo se mora ravnati s človekom, z živino in tudi s strojem." (Dalje prih.)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Našim naročnikom in dobrotnikom kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio naznanjamo, da jih bo te dni obiskal Mr. John Jerič.

On je poblaščen pobirati naročnino, oglašje in sploh vse, kar je zvezi z našimi listi "Ave Maria", "Edinost" in "Glasnik Presv. Srca Jezusovega".

Vsem ga toplo priporočamo in obenem prosimo, da mu grede rojaki na roke v vseh ozirih.

UPRAVA IN UREDNIŠTVO AVE MARIJE, EDINOSTI IN GLASNIKA P. S. J.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstranim; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravim. Bruslaintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem Vam jih zastonj.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakomur zastonj, pošljite mi le 5¢ za poštnino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00. —

JAKOB WAHCIC

6702 Bonna Ave., N. E.

Cleveland, O.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, O.

Priloga za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE. Zdravljuje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

**BENJ. BASKERVILLE, D.D.S.
Zobozdravnik**

Se priporoča vsem Jugoslovanom.

Njegov urad je na:

2209 West 22nd Street (blizu Leavitt ulice.)

Phone: Canal 5426.

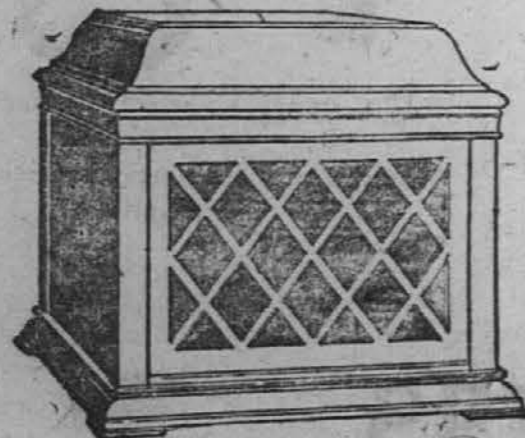
RESNICA JE KAR TRDIMO.

V zalogi imam najfinejše Edisonove gramofone.

Prodajamo raznovrstno zlatnino. Kar prodamo za zlato, ostane zlato.

Popravljamo vsakovrstne žepne in stenske ure.

Prodajamo tudi raznovrstna očala. Če ne vidite dobro ali če Vas radi utruje nos živcev boli glava, pridite k nam in mi Vam bomo dali očala ki Vam bojo pomagala.

PETER A. MILLER,

Expert Optician—Full Line of Jewelry—Watch Repairing. Satisfaction Guaranteed.

2128 W. 22nd Str. Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 5838.

"AKO STE BOLNI."

Ako trpite na trganju po ramah, križu in nogah, če Vas trga po vratu ali po glavi, pa naj si bo že od prehlajenja, ali drugače, ter če Vas zdravniki ne morejo ozdraviti te bolezni, tedaj pridite k meni.

JAZ SEM IZNAŠEL

zdravilo ki vam bo pomagalo če tudi zdravniki niso bili v stanu Vam pomagati.

VEM ZA ZDRAVI-

lo ki ozdravi vnetje grla (Tonsilitis), brez da bi morali na kake operacije. Poskusite in prepričajte se!

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevede. V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovincem.

ANDREW GLAVACH
1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabi- te vedno številko Canal 5889."

